

กรมพลนลวงและการบิณฑกษตร
DRRAA

รายงานผลการวิเคราะห์การจัดซื้อจัดจ้าง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

ผลการวิเคราะห์การจัดซื้อจัดจ้าง

การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 โดยมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2560 เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุดเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการทำงานเป็นสำคัญซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ประกอบกับมาตรการอื่น ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงานของรัฐและสอดคล้องกับหลักการ ดังต่อไปนี้

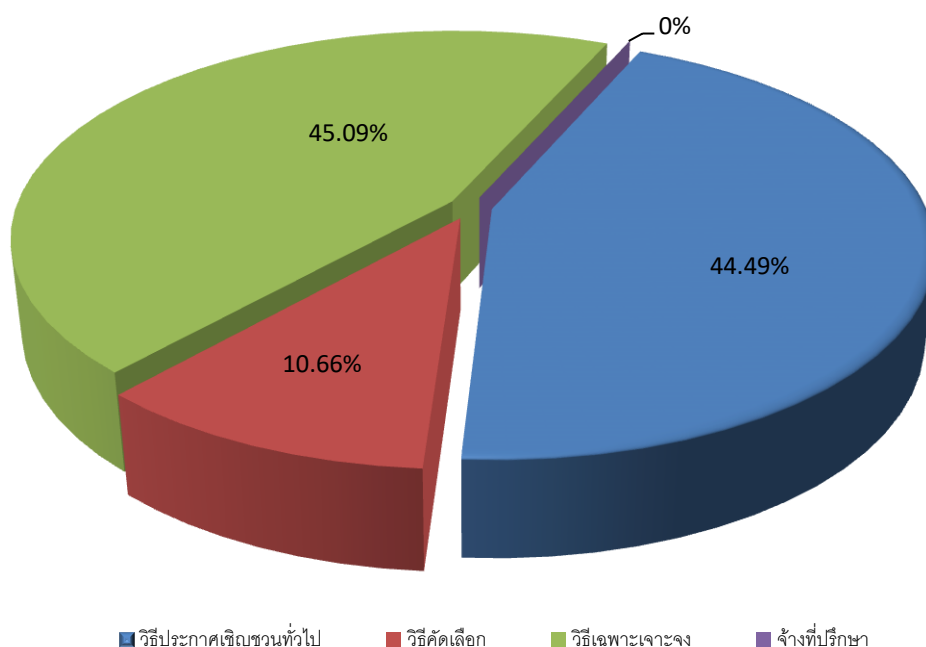
- (1) คุ้มค่า โดยพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ มีราคาที่เหมาะสม และมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสม
- (2) โปร่งใส โดยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต้องกระทำโดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายโดยเท่าเทียมกันมีระยะเวลาที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอ มีหลักฐานการดำเนินงานชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน
- (3) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุล่วงหน้าเพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีกำหนดเวลาที่เหมาะสมโดยมีการประเมินและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ
- (4) ตรวจสอบได้ โดยมีการเก็บข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

สำนักงานเลขาธิการกรม กรมฝนหลวงและการบินเกษตร ได้จัดทำรายงานผลการวิเคราะห์การจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ที่ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 ภายใต้เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งงบลงทุน หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และงบดำเนินงานหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตรวจสอบได้และมีความคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นไปตามการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ที่กำหนดให้มีการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี ดังนี้

สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างจำแนกตามวิธีการจัดหาและงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้าง
 ตารางที่ 1 แสดงจำนวนเงินงบประมาณจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้างภาพรวมปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	โครงการ/ เรื่อง	จำนวนเงิน งบประมาณ	จำนวนเงิน ตามสัญญา	ประหยัดงบประมาณ	
				จำนวนเงิน	ร้อยละ (%)
วิธีประกาศเชิญชวน ทั่วไป	14	472,361,735.66	469,793,981.20	2,567,754.46	0.54
วิธีคัดเลือก	60	110,446,227.00	96,393,674.00	14,052,603.00	12.72
วิธีเฉพาะเจาะจง	1,727	484,082,658.30	481,075,517.30	3,310,465.00	0.65
การจ้างที่ปรึกษา	0	0	0	-	-
รวมทั้งสิ้น	1,801	1,064,199,008.91	1,047,263,172.50	16,935,836.41	1.86

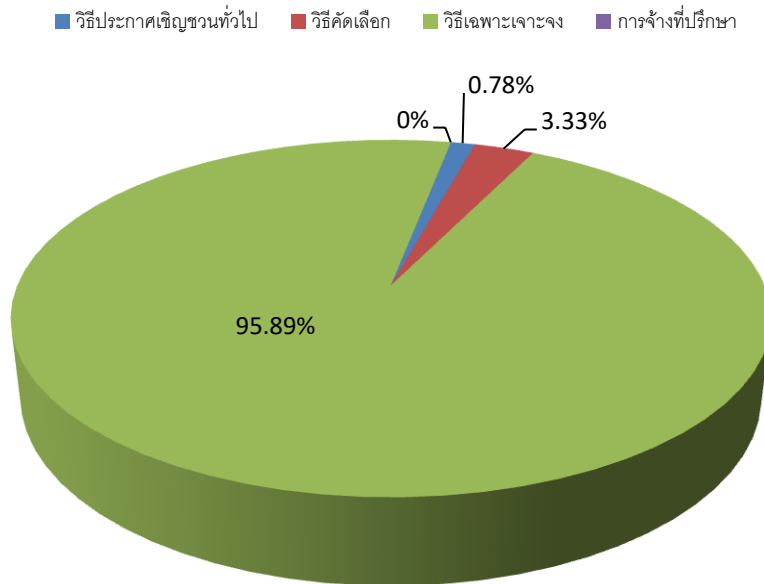
แผนภูมิแสดงร้อยละของเงินงบประมาณตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้างภาพรวม
 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนโครงการจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง

โครงการ/เรื่อง	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง			
	วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป	วิธีคัดเลือก	วิธีเฉพาะเจาะจง	การจ้างที่ปรึกษา
ครั้ง	14	60	1,727	0
ร้อยละ(%)	1.22	2.94	95.84	0

แผนภูมิแสดงร้อยละของจำนวนโครงการจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง

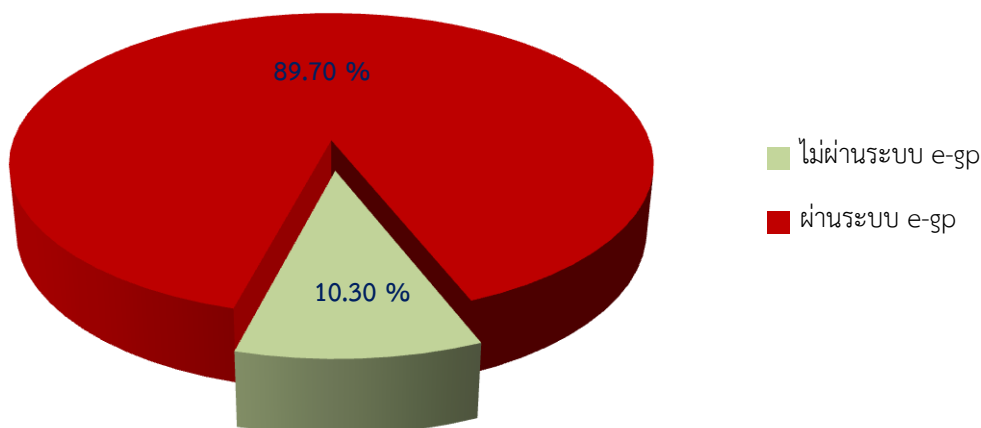

จากข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างเมื่อพิจารณาจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้างแล้วพบว่าการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงมีมากที่สุด จำนวน 1,727 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 95.89 รองลงมาเป็นวิธีคัดเลือก จำนวน 60 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 3.33 และลำดับสุดท้ายวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป จำนวน 14 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 0.78 ส่วนการจ้างที่ปรึกษาในปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ไม่มีการจัดจ้าง

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงเป็นวิธีการที่ดำเนินการมากที่สุดเนื่องจากมีโครงการที่จัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกิน 500,000 บาท ซึ่งจำแนกเป็นการดำเนินการผ่านระบบ e-gp และดำเนินการไม่ผ่านระบบ e-gp และส่วนใหญ่วงเงินในการจัดหาแต่ละโครงการเป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 มาตรา 56(2)(ข) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีการผลิต จำหน่าย ก่อสร้าง หรือให้บริการทั่วไปและมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- (1) การจัดซื้อจัดจ้างที่ผ่านระบบ e-gp ระหว่างปี พ.ศ.2565 จำนวน 390 โครงการ เป็นเงิน 429,394,058.48 บาท ซึ่งมีโครงการจัดหาที่มีวงเงินสูง ประกอบด้วย
  - จัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน JET-A1 จำนวน 9 โครงการ เป็นเงิน 55,000,000 บาท
  - จัดซื้อเครื่องบินขนาดเล็ก จำนวน 1 โครงการ เป็นเงิน 31,714,800 บาท
  - ค่าจ้างตรวจซ่อมใหญ่อากาศยาน จำนวน 1 โครงการ เป็นเงิน 116,200,000 บาท
  - ค่าจ้างเหมาบริการรักษาความปลอดภัย จำนวน 4 โครงการ เป็นเงิน 17,335,200 บาท
  - จัดซื้อจัดจ้างทั่วไปในภาพรวมของกรมฯ จำนวน 375 โครงการ เป็นเงิน 209,144,058.48 บาท
- (2) การจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ผ่านระบบ e-gp (การจ้างเหมาเอกชนดำเนินงานส่วนราชการ) จำนวน 1,337 โครงการ เป็นเงิน 49,305,275.77 บาท

ร้อยละของการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง

การจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา 56(2)(ค)การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีผู้ประกอบการซึ่งมีคุณสมบัติโดยตรงเพียงรายเดียวหรือการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุจากผู้ประกอบการซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายหรือตัวแทนผู้ให้บริการโดยชอบด้วยกฎหมายเพียงรายเดียวในประเทศไทยและไม่มีพัสดุอื่นที่จะใช้ทดแทนได้ อาทิ เช่น การจัดซื้อเครื่องบินขนาดกลางและขนาดเล็ก รวม 6 โครงการ, ค่าจ้างตรวจซ่อมใหญ่อากาศยาน 1 โครงการ, จัดซื้อเรดาร์ตรวจวัดกลุ่มฝนแบบประจำที่ความถี่ S Band แบบ Dual Polarization พร้อมอาคารและอุปกรณ์ประกอบ และการจัดซื้อจัดจ้างกรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งเป็นพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนตามมาตรา 56 (2) (ข) เช่นการจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน JET-A1, การจ้างเหมาบริการรักษาความปลอดภัยจากองค์การทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดซื้อจัดจ้างวิธีเฉพาะเจาะจงที่ไม่ผ่านระบบ e-gp เป็นการจ้างเหมาบริการเอกชน ดำเนินงานส่วนราชการซึ่งได้รับการยกเว้นตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0405.4/ว.322 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2560 ข้อ 2.2.4 กรณีการจ้างเหมาบุคคลธรรมดาตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุดที่ กค 0421.4/ว.82 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556

การวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างที่ประหยัดงบประมาณได้

จากข้อมูลสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างของงบประมาณที่ประหยัดได้จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่างบประมาณที่ประหยัดได้จากการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือกมากที่สุด จำนวน 18,963,766 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.71 รองลงมาคือวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป 247,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.10 และท้ายสุดวิธีเฉพาะเจาะจง จำนวน 162,776.95บาท คิดเป็นร้อยละ 0.01 ตามลำดับ

จากการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในภาพรวมประจำปีงบประมาณ 2565 สามารถประหยัดงบประมาณ ผ่านการจัดซื้อจัดจ้างเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 19,373,542.95 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.26 ของวงเงินงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างทั้งสิ้นจำนวน 1,542,069,100.45 บาท

ปัญหา อุปสรรค ของการจัดซื้อจัดจ้าง

1.การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างบางโครงการเป็นไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากมีผู้เสนอราคาใช้สิทธิการอุทธรณ์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง จึงได้รายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ และข้อร้องเรียน เพื่อให้ความเห็นและพิจารณาส่งการต่อไปก่อนจึงจะสามารถดำเนินการลงนามสัญญาได้

2.คณะกรรมการฯ ทบทวน ปรับปรุงและแก้ไขร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุหรือแบบรูปรายการงานก่อสร้าง เนื่องจากมีผู้ประกอบการได้เข้าเสนอแนะและวิจารณ์ร่างขอบเขตของงานฯ ในขั้นตอนการนำร่างประกาศและร่างเอกสารจัดซื้อจัดจ้างเผยแพร่เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ประกอบการทำให้การประกาศเชิญชวนล่าช้าออกไป

3.การจัดทำร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุหรือแบบรูปรายการงานก่อสร้าง มีความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเนื่องจากกระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2563 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 22 ธันวาคม 2563 และการกำหนดแนวทางการปฏิบัติตามกฎกระทรวงฯ ซึ่งการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติเพิ่มเติมซึ่งมีรายละเอียดค่อนข้างมากและมีความยุ่งยากซับซ้อนคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์เท่าที่ควรทำให้ต้องใช้ความระมัดระวังในการดำเนินการ ส่งผลให้เกิดความล่าช้าและมีข้อผิดพลาด

4.ในบางโครงการ เช่น โครงการจ้างก่อสร้างหน่วยงานภายในกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ขาดแคลนบุคลากรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการจัดทำขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุหรือแบบรูปรายการงานก่อสร้างในบางโครงการซึ่งต้องขอความอนุเคราะห์บุคลากรจากหน่วยงานอื่นๆ เพื่อร่วมเป็นคณะกรรมการฯ ในการจัดทำขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะฯ ซึ่งการจัดทำขอบเขตของงานล่าช้า ซึ่งส่งผลให้ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างเกิดความล่าช้าตามไปด้วยส่งผลทำให้ผลการเบิกจ่ายเงินล่าช้าไม่เป็นไปตามเป้าหมายและแผนการเบิกจ่าย

ข้อเสนอแนะการพัฒนาปรับปรุงการจัดซื้อจัดจ้าง

1. คณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตของงาน ควรปฏิบัติให้เป็นเป็นไปตามมาตรา 9 แห่งพระราชการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 รวมทั้งการกำหนดขอบเขตของงานให้ถูกต้อง สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติของกรมบัญชีกลาง เพื่อลดการเสนอแนะและวิจารณ์ร่างของขอบเขตของงานฯ และปัญหาในการอุทธรณ์และร้องเรียนในขั้นตอนการนำร่างประกาศและร่างเอกสารจัดซื้อจัดจ้างเผยแพร่เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ประกอบการ

2. คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างควรศึกษาข้อมูลและปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามคู่มือการปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2563 และหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุหรือแบบรูปารายการงานก่อสร้างเพื่อลดข้อผิดพลาด

3. หน่วยงานภายในกรมพลวงและการบินเกษตรควรวางแผนการจัดทำขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุหรือแบบรูปารายการงานก่อสร้างและประสานหน่วยงานภายนอกเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรเพื่อร่วมเป็นคณะกรรมการฯ ซึ่งขั้นตอนนี้อาจต้องใช้เวลาค่อนข้างนาน โดยควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในไตรมาส 1-2 ของปีงบประมาณนั้นๆ เป็นอย่างช้า เพื่อจะได้ดำเนินการในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างและลงนามสัญญา รวมถึงการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามเป้าหมาย

4. ควรให้หน่วยงานที่มีความต้องการพัสดุ พิจารณากำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ คุณสมบัติผู้ยื่นข้อเสนอที่เป็นประโยชน์ต่อราชการ โดยให้มีการแข่งขันราคามากขึ้น ต้นทุนของพัสดุตลอดอายุการใช้งานและประหยัดงบประมาณเป็นสำคัญ